בס"ד

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 825

עורך
הרב עוזיאל אדרי

פרשת השבוע
פנחס

אחראי מערכת
הרב אברהם טריקי

דבר העורך

המזכה את הרבים והגאולה

'צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו', מבאר **ה'בן לאשרי'** בדרך רמז, הרוצה **לצוות** את בני ישראל **'צו את בני ישראל'** ולהשפיע שילכו בדרך טובה ולזכות את הרבים **'ואמרת אליהם'** צריך לומר דברי תורה **'את'** הניבטאת בכ"ב אותיות "מ־א' ועד ת'", **'קרבני'** מתוך אהבת ישראל חיבה וענווה "לקרב" את ליבם של ישראל לאביהם שבשמים, **'לחמי'** מלשון "מלחמה" דברי החיזוק נותנים כוח להילחם, **'לאשי'** ב"יצר הרע" הנקרא "אש" ולנצחו, **'ריח ניחוחי'** וזוכה לעשות "נחת רוח" להקב"ה, **'תשמרו'** מלשון "תצפו" ומקרב את "הצפייה" בביאת המשיח **'להקריב לי'** שאז עתיד הקב"ה "להקריב ולשחוט" את היצר הרע ולבטלו מן העולם, **'במועדו'** בבוא "מועד" הגאולה השלימה.

בברכת שבת שלום ומבורך
הרב **עוזיאל אדרי**
רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א' יז' תמוז 21.7.19	יום ב' יט' תמוז 22.7.19	יום ג' כ' תמוז 23.7.19	יום ד' כא' תמוז 24.7.19	יום ה' כב' תמוז 25.7.19	יום ו' כג' תמוז 26.7.19	שבת קודש כד' תמוז 27.7.19
עלות השחר	4:23	4:24	4:25	4:25	4:26	4:27	4:28
זמן טלית ותפילין	4:31	4:32	4:33	4:33	4:34	4:35	4:36
זריחה - הנץ החמה	5:56	5:57	5:57	5:58	5:59	5:59	6:00
סו"ז ק"ש לדעת מג"א	8:35	8:35	8:36	8:36	8:36	8:37	8:37
סו"ז ק"ש להתניא והגר"א	9:17	9:17	9:18	9:18	9:18	9:18	9:19
חצות יום ולילה	12:47	12:47	12:47	12:47	12:47	12:47	12:47
מנחה גדולה	13:23	13:23	13:23	13:23	13:23	13:23	13:23
פלג המנחה	18:35	18:34	18:34	18:34	18:33	18:33	18:33
שקיעה	19:46	19:46	19:45	19:44	19:44	19:43	19:43
צאת הכוכבים	20:03	20:02	20:02	20:01	20:00	20:00	19:59

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	**פנחס**
הפטרה:	**ויד ה'**
כניסת השבת:	**19:27**
יציאת השבת:	**20:18**
רבינו תם:	**21:12**

דבר רב העיר שליט"א

עצרת תהיה לכם

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם... (במדבר כט, לה)

עצרת תהיה לכם: לפי שכל ימות הרגל הקריבו כנגד ע' אומות, וכשבאין ללכת אמר להם המקום בבקשה מכם עשו לי סעודה קטנה כדי שאהנה מכם. (רש"י)

וכעין זה ממש מצאנו בזוהר הק' (פרשת צו): 'וישראל ביומא דא מסיימי דינין דילהון ושראן בברכתא, דהא ליומא אחרא זמינין לאשתעשעא במלכא לנטלא ברכאן לכל שתא. ובההוא חדותא לא משתכחי במלכא אלא ישראל בלחודייהו, ומאן דיתיב עם מלכא ונטל ליה בלחודיה, כל מאן דבעי שאיל ויהיב ליה' (ביום שישראל מסיימים בו את דינם, הקב"ה מזמין את ישראל להשתעשע עמהם ולהעניק להם את ברכת השנה, ובאותו מפגש לא מצויים לפניו אלא ישראל בלבד, וכל הישב ביחידות עם המלך, כל בקשותיו מלפני המלך מתקבלים). הרי לפנינו גילוי מופלא אודות מעלת שמיני עצרת והוא, שהקב"ה כביכול מזמין את האדם לישב עמו ביחידות כדי לברכו לכל ימות השנה, וכל מה שיבקש האדם באותו הזמן הקב"ה נותן לו. והדברים נשגבים ומדברים הם בעד עצמם.

ושוב מצאנו כיוצא בזה במדרש רבה (במדבר כא, כד) על הפסוק 'ביום השמיני עצרת תהיה לכם', וזה לשונו: 'אמר להם הקב"ה עכשיו הקריבו על עצמכם, ביום השמיני...פר בן בקר אחד איל אחד. משל למלך שעשה סעודה שבעת ימים וזימן כל בני אדם שבמדינה בשבעת ימי המשתה, כיון שעברו ימי המשתה, אמר לאוהבו כבר יצאנו ידינו מכל בני המדינה, נגלגל אני ואתה במה שתמצא ליטרא בשר או של דג או של ירק. כך אמר הקב"ה לישראל, ביום השמיני... גלגלו במה שאתם מוצאים בפר אחד ואיל אחד, עכ"ל. ולפי הנראה לענ"ד, יש בדברי המדרש הללו מעלה נוספת על דברי הזוהר הק' הנזכרים לעיל. שכן אחר שלמדנו מדברי הזוהר שהקב"ה מברך את בניו ביום זה לכל ימות השנה וכל אשר יבקש האדם הוא מקבל מאתו יתברך, בא המדרש ללמדנו, מה צריך האדם לעשות כדי לזכות בשפע הברכות המובטחים לו. והוא, הנכונות להתקרב לבוראו בצעד כל שהוא – 'נגלגל אני ואתה במה שתמצא ליטרא בשר או אפילו של ירק'!

וכזאת מצאנו בדברי הגמ' סוכה (נה ב): 'אמר רבי אלעזר, הני שבעים פרים כנגד מי, כנגד שבעים אומות. פר יחידי למה, כנגד אומה יחידה. משל למלך בשר ודם שאמר לעבדיו עשו לי סעודה גדולה, ליום האחרון אמר לאוהבו עשה לי סעודה קטנה כדי שאהנה ממך', עכ"ל. הנה כי כן גם לשון זה של 'סעודה קטנה' מורה כדברינו, והוא שאין מוטל על האדם ביום זה כדי לזכות בברכת ה' לכל ימות השנה – כי אם צעד קטן ככל שיהיה ובלבד שיכוון לבו לתחילת הדרך העולה בית אל.

ועל כל פנים הרי לפנינו ארבעה מאמרים שונים אודות מעלת 'שמיני עצרת', אשר הצד השוה שבכולם, הוא מפגש 'היחידות' עם אבינו שבשמים, אשר בו מתברך האדם לכל ימות השנה. ולחידוד הדברים יש להוסיף, כי ראש השנה ויום הכיפורים וחג הסוכות ושמיני עצרת מהווים למעשה שרשרת אחת של עליה והתקרבות אל השי"ת, ושיאה של התקרבות זו היא ביום שמיני עצרת אשר בו זוכה בן עליה לישב במחיצה אחת ממש עם הקב"ה.

ובזה יאירו דברי רבותינו בפסיקתא רבתי (פרשה ד ד"ה ביום השמיני): 'אמר רבי לוי, כך עלתה על דעתו של הקב"ה ליתן לישראל רגל אחת בכל אחד מחודשי הקיץ. בניסן – פסח, באייר פסח שני, בסיון – חג השבועות. ועל ידי עבירות ומעשים רעים שעשו עם העגל, נתבטלו שלושת המועדות שהיו מיועדים לשאר חודשים – תמוז אב ואלול. ובא תשרי ופרע את שלושתם: ראש השנה – כנגד תמוז, יום הכיפורים – כנגד אב, וסוכות – כנגד אלול. אמר הקב"ה לאחרים הוא (חודש תשרי) פורע ושלו אינו נוטל, תן לו יומו וחזו יום שמיני עצרת', עכת"ד.

הרי לפנינו מפורש, שיום שמיני עצרת, הוא החג המקורי והעיקרי של חודש תשרי. שכן

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

אין לקרוא את העלון בשעת התפילה וקריאת התורה

העלון טעון גניזה.

אורות הפרשה

פינחס הוא אליהו

נאמר בהפטרה, **'ויד ה' הייתה אל אליהו, ותשלח איזבל, מחר אשים את נפשך, וילך אל נפשו, וישב תחת רותם אחד וישאל את נפשו למות'**, הנה כתב **האור החיים הקדוש** 'אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם', שהתוכנית האלוקית הייתה שתהיה הרשות נתונה בידיו של האדם, שבכל עת אשר ירצה ויחפוץ יוכל לעלות עם גופו לשמים, להשתעשע באוצרות החיים העליונים, כמו שמצינו אצל אליהו הנביא זכר לטוב שעלה עם גופו בסערה השמימה, רק שעל ידי החטא השתנתה התוכנית שהגוף התגשם ביותר, והוצרך האדם בלית ברירה להפשיט גופו מנשמתו ולהניחו בקבר בעולם הזה כדי לעלות לשמים, וביאור הפסוק הוא כך: "אם בחוקותי" אם מתעצם האדם בעסק התורה הקדושה, הרי שיכול להשיג באמצעותה "תלכו" שלא ירגיש כלל במוות, אלא כאדם ההולך ממקום למקום כמו הנמצא בבית אחד ועולה מהבית לעליה, כמ"ש **הזוהר** שהצדיקים אינם מרגישים במיתתם בצער הפרידה של הנשמה מהגוף, שנאמר 'מתוקה שנת העובד', כי מי שהוא עובד ה' שינתו שהיא המיתה מתוקה וערבה עליו, והנה לך אליהו הנביא זכור לטוב שהתעצם בתורה ביותר והוא לא מת אלא עלה בסערה השמימה, וצריך להבין לפי זה איך יתכן שנאמר על אליהו הנביא ששאל את נפשו למות ולא היה יכול, מבאר **ה'בן לאשרי'** שהמשועבד לציבור שאני, שאליהו הנביא עם ישראל היה צריך לו אז ולא ניתן לו הרשות לעניין זה.

שכינה מדברת מתוך גרונו

'ויאמר משה אל בני ישראל ככל אשר ציווה ה' את משה', יש לדקדק למה האריך לומר 'אשר ציווה ה' את משה' לכאורה היה צריך לומר 'ככל אשר ציווהו ה'", מבאר ה**'ברכה משולשת'** על פי מש"כ **רש"י** 'זה הדבר אשר ציווה ה'' כל הנביאים היו מתנבאים בלשון "כה" 'כה אמר ה'", ומשה רבינו מוסיף עליהם שהיה מתנבא גם בלשון "זה" 'זה הדבר', כתב **הזוהר** שהכוונה שהשכינה הייתה מדברת מתוך גרונו של משה, נמצא שמה שמשה אומר אין הוא המדבר אלא כוח עליון שבפיו, אם כן שייך שפיר למימר 'אשר ציווה ה' את משה', שהעיד עליו הכתוב שלא שינה אפילו להיותו בעל בחירה והיה יכול ח"ו לשנות דיבור ה'.

מידת הדין מתהפכת למידת הרחמים

'מלבד עולת התמיד', כתב **ה'מגלה עמוקות' "מלב"ד"** ראשי תיבות "**מ**'לווה **ל**'עני **ב**'שעת **ד**'וחקו", מבאר **הצדיק מרעננה** זיע"א שג' התיבות **"מלבד עולת התמיד"** גימטריה **"בצדקה וגמילות חסדים הוי"ה א"ד א' חותם הדין יהפך לטוב"**, הכוונה שעל ידי מצוות **הצדקה וגמילות חסדים** יכול האדם לעשות תמיד יחוד ושילוב שני שמות הקודש **הוי"ה א"ד**, ועל ידי זה יהיה **חותם הדין** "חותם" מלשון סתום וחתום, שיסתלק **מידת הדין ומתהפכת למידת הרחמים טובה וברכה** מופלגה.

דיבורו של משה משבית מלחמות

'וידבר ה' אל משה לאמור, צו את בני ישראל ואמרת אליהם', "**ו**'ידבר **ה**' **א**'ל **מ**'שה **ל**'אמור **צ**'ו **א**'ת **ב**'ני **י**'שראל **ו**'אמרת **א**'ליהם" ראשי תיבות **"אויב אצלם איו"**, מבאר רבי **יצחק הכהן הוברמן** זצ"ל הכוונה **שהאויבים אצל** עם ישראל מתבטלים ונעלמים מאליהם ללא צורך במלחמה עד שכביכול שואלים **איה** הם נעלמו, וזוכים לזה על ידי מעלתו העליונה והנשגבה של משה רבינו ע"ה שהוא פועל על ידי דיבורו הקדוש היוצא מפה קדוש להכרית את אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתינו.

מדוע עמוד הענן חנה בשיטים

כתב **במדרש רבה** (במדבר פ"כ, כב) למה נקרא **שטים** שמימיו מביאין לידי זנות, והאדם נכנסת בו רוח **שטות** וחוטא, וצריך להבין מדוע עמוד הענן חנה שם שהרי בני ישראל לא נסעו ולא נחו אלא עפ"י ה', לפי סימן העלות הענן או חניית הענן. ויש לומר בהקדם קושיית **רבי חיים ויטאל** זי"ע בספר **עץ הדעת טוב**, למה בקרח שהיה מחלוקת נענשו במגיפה, וכאן שהיה ב' מג' דברים שיהרג ואל יעבור, עבודה זרה ועריות הוקל עונשם, ולולא שהיה צריך להציל את פינחס מעשרים וארבע אלף משבט שמעון שקמו עליו להורגו על הריגת זמרי לא הייתה כלל מגיפה. מבאר **ה'בן לאשרי'** שכאן ע"י יין העמוני שעדיין עוד לא נאסר עליהם, היו ישראל בניסיון שלא יחטאו, ויצאו כל הניצוצות הקדושות והנשמות מהשביה אצל מואב ויתבטל יצרא דעריות ותבוא הגאולה השלימה, ועל כן במכוון חנה עמוד הענן במקום זה "שטים". וזה הייתה הטעות של זמרי, כדאיתא **במסכת סנהדרין** למה נקרא שמו של זמרי שאול בן הכנענית, שהשאיל את עצמו לעבירה, היינו כמו השאלה שהוא לא שייך כלל למעשה כזה ונתכוון לשם שמים, רק כדי להוציא את כל אותן ניצוצות קדושה מהקליפות שיחזרו לקדושה. אך הטעות הייתה שמשה רבינו ע"ה דחה את הדבר הזה בגלל שעוד לא הגיע זמן הגאולה, ולא הגיע זמן תיקונן של אותן ניצוצות הקדושות, והעוסק בתיקונם ובבירורם נופל, וכן עם ישראל טעו בזה שרצו להביא את הגאולה לפני זמנה ובאו לתקן ולברר את הניצוצות הקדושות שבבנות עמון ומואב ומדין ונפלו, **"בשטים"**, בגימטריה **"בשטן"**. ועל כן עשו אח"כ המשכן **מעצי שטים**, **"שטה"** בגימטריה **"שדי"**, שם הקדוש של ספירת היסוד שהוא מציל מעבירה, ועל כן נכתב על המזוזה שם הקדוש **"שדי"** ראשי תיבות **"שומר דלתות ישראל"**.

אורות הכשרות

אחר שנתברר שחג הסוכות מכוון לחודש אלול, שהוא תחילת התקרבות האדם אל בוראו בבחינת 'אני לדודי ודודי לי', כמו שביארנו במאמרי חודש אלול, עי"ש. נמצא שחג שמיני עצרת, הוא פסגת הימים הנוראים ושיאה של ההתקרבות בו שוהה הבן במחיצה אחת עם אביו שבשמים, בבחינת 'מי יעלה בהר ה' (אלול עשי"ת ויוה"כ) ומי יקום במקום קודשו' (שמיני עצרת), והבן.

וזה לענ"ד יסוד תקנת שמחת תורה שתיקנו בשמיני עצרת, וכבר עמדו הרבה מפרשים מה ענין שמחה זו אצל שמיני עצרת והלא מן הראוי היה לקובעה ביום מתן תורה שהוא חג השבועות. ברם על פי דברינו יובן היטב, שכן לא תיתכן שמחה שלימה בשמיני עצרת שהוא חג 'הדביקות' בקב"ה, בלא שיש עמה שמחה של תורה, וכמו שפירשנו לעיל על הפסוק 'נגילה ונשמחה בך' – בך בקב"ה בך בתורתך.

ודע שעיקר עבודתנו אחר ירח האיתנים הוא, לשמר בקרבנו התעלות רוחנית זו ולשאוב ממנה רוח של קדושה והתרוממות לכל ימות השנה, כמאמר הכתוב (ישעיה יב, ג) 'ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה' ודרשו רז"ל למה נקרא שמה שמחת בית השואבה – מפני שהיו שואבין משם רוח הקודש לכל ימות השנה. ועל כן נקרא שמו 'עצרת תהיה לכם', ותרגם האונקלוס שם: 'כנישין תהי לכון', רוצה לומר עצרו וכינסו בקרבכם קדושה זו למשמרת לכל ימות השנה.

ומכאן מודעא רבה לאורייתא לכל בן עליה אשר כל מגמתו הוא לידבק בבוראו בבחינת 'ובו תדבק', שיש לו להחזיק במדרגה נשגבה זו של התקרבות אל השי"ת שניתנה לו במתנה בימי החסד והרחמים. והן הם דברי נעים זמירות ישראל בתהילים: 'מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו', והיינו שאין די בעליה להר ה' אלא עיקר העבודה היא להמשיך ולהתקיים במרומי פסגת ההר. והוא שאמר שלמה בחכמתו (משלי טו, כד): 'אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה'!

בהדרכת שבת שלום ומבורך

הרב **יהודה דרעי**

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

תענית י"ז בתמוז (דחוי)
יחול ביום ראשון

תחילת הצום: עם עלות השחר בשעה 4:23
סיום הצום: בשעה 20:09

"נר ה' נשמת אדם"

העלון מוקדש
לעילוי נשמתו הזכה והטהורה של אציל
הנפש והמידות, מוכתר בכתר שם טוב

אברהם אריה דמרי ז"ל
בר זינה

נלב"ע יז' תמוז תשע"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

"נפשו בטוב תלין וזרעו ירש ארץ"

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו
של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול
רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות תענית ציבור

ש - אלו תעניות חייב אדם להשלים עם הציבור?

ת - מצוות עשה מדברי הנביאים להתענות ארבעה צומות, שנאמר (זכריה ח') "צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי וכו", ודרשו רבותינו: צום הרביעי - זה שבעה עשר בתמוז שהוא בחודש הרביעי למנין חודשי השנה ע"פ התורה, וצום החמישי - זה תשעה באב שהוא בחודש החמישי, וצום השביעי - זה צום גדליה שהוא בחודש השביעי, וצום העשירי - זה עשרה בטבת שהוא בחודש העשירי (ונוסף עליהם צום יום הכיפורים - שהוא מצוות עשה מהתורה וכן תענית אסתר - שהוא מדברי סופרים). והכל חייבים להתענות בצומות הללו, ואסור לפרוץ גדר. ומנהג בני ספרד, שהחזן מכריז בשבת שלפני התענית, על יום התענית. חוץ מתשעה באב וצום כיפור ותענית אסתר, שאין מכריזין עליהם.

ש - האם מותר להתרחץ בתענית שבעה עשר בתמוז?

ת - מעיקר הדין לא נאסר שבעה עשר בתמוז אלא באכילה ושתיה בלבד, אבל לא בשאר עינויים שנאסרו בתשעה באב, והיינו סיכה ורחיצה נעילת הסנדל ותשמיש המיטה. מכל מקום, בעל נפש ראוי שיחמיר בכולן כמו בתשעה באב, לבד מנעילת הסנדל. ועל כל פנים, יש להקל ברחיצה במים צוננים אפילו כל גופו. וכן אין להחמיר בתשמיש המיטה, אם חל ליל הטבילה בליל שבעה עשר בתמוז.

ש - האם מותר להסתפר או להתגלח בתענית זו?

ת - גם בזאת יאמר, שאמנם מעיקר הדין אין איסור בתספורת וגילוח בצום שבעה עשר בתמוז, מכל מקום ראוי להחמיר שלא להסתפר ולהתגלח בו.

ש - אימתי מתחיל צום שבעה עשר בתמוז וסיומו?

ת - צום שבעה עשר בתמוז תחילתו עם עלות השחר, וסופו בצאת הכוכבים. להבדיל מצום תשעה באב (ויום הכיפורים), אשר נאסר לילו כיומו. ומכל מקום, משעה שעלה לישון נאסר באכילה ושתיה אפילו אם התעורר קודם עלות השחר, אלא אם כן התנה בפירוש קודם שישן שיש בדעתו לאכול ולשתות לפני עלות השחר.

ש - האם קטנים חייבים בתעניות הללו?

ת - קטן פחות משלוש עשרה שנה ויום אחד, וקטנה פחות משתים עשרה שנה ויום אחד, פטורים מכל התעניות הללו לבד מצום כיפור אשר יבואר אי"ה במועדו. אך משהגיעו לגיל זה, חייבים הם להתענות עם הציבור אפילו שלא הביאו עדיין שתי שערות. ומכל מקום, אין להאכיל את הקטנים אלא כדי צרכם ולא שאר מעדנות וממתקים, כדי שיתאבלו עם הציבור. במה דברים אמורים, כשהם מבינים במהות היום ויש להם דעת להתאבל, אבל כל שהם קטני קטנים שאינם מבינים כלום במהות היום, מותר להאכילם בכל דבר כדרכם בכל ימות השנה.

ש - האם חולה או זקן שתש כוחו, חייבים בתענית זו?

ת - לא גזרו חכמים תענית זו אלא במי שבריא בגופו ונפשו. לפיכך חולה אפילו שאין בו סכנה, פטור מתענית זו, ואינו רשאי להחמיר על עצמו. וכן יש לפטור זקן אשר תשש כוחו וקשה עליו התענית, לפי ראות עיני מורה הוראה. וכמו כן מי שצריך לאכול או לשתות ע"פ ציווי הרופאים, אינו רשאי להחמיר על עצמו ועליו לאכול ולשתות כדי צרכו. אבל מי שחש בראשו או בשאר אבריו מחמת הצום, אינו רשאי להפסיק את הצום אלא על פי הוראת חכם והכל לפי ראות עיני המורה.

ש - האם נשים מעוברות חייבות בתענית זו?

ת - מעוברת אשר מלאו שלושה חודשים להריונה, פטורה מתענית זו ואינה רשאית להחמיר על עצמה אפילו שהיא בריאה ואינה מרגישה בצער או חולשה מיוחדת. וגם אם טרם מלאו לה שלושה חודשים, אך מלאו ארבעים יום להריונה, אם מרגישה חולשה מיוחדת, יש לפוטרה מהתענית. אבל קודם שמלאו ארבעים יום להריונה, דינה ככל הנשים, ועל כל פנים, אם היא מצטערת ביותר ומרגישה חולשה גדולה, נראה שיש להקל בה ע"פ הוראת חכם.

ש - מה דין יולדות ומניקות בתענית זו?

ת - כשם שלא גזרו על המעוברות, כך לא גזרו על יולדות ומניקות. ודין יולדת ומינקת בתענית זו, הוא עשרים וארבעה חודשים (שנתיים) מיום שילדה, אף על פי שכבר הפסיקה להניק (או שלא הניקה כלל), והוא הדין למי שלא ילדה אלא שנפל עוברה רח"ל, ומרגישה חולשה עקב ההפלה

דברי רבני הקהילות

הרה"ג מיכאל להיאני שליט"א
רב ק"ק " אורות הזוהר-קרן מש"י "
בשכונה ו' החדשה, באר-שבע

יז' תמוז - חטא העגל

רוב ככל הראשונים מתמקדים בעצם השאלה כיצד התרחש לו חטא של עבודה זרה ע"י עשיית עגל עבודה זרה של ממש, וכי לטיפשות כזו הגיעו עת יציאתם ממצרים, וכי יש בדברים שעגל שנוצר הוא המוציאם ממצרים, כפי שהתבטאו אלה ה' המוציאם ממצרים, הגם שאפילו בחינה של היגיון פשוט אין כאן וכי אותו העגל שרק עתה נוצר הוא המוציאם מלפני כשלוש חודשים, וכי היכן הם הדור דעה שיאמרו כך ולו רק במחשבה אין שום מקום לתפיסה, הם הדור שראו את עשר מכות שבאו על מצרים וכיצד המכה נעשית על פי דיבורו של משה, וכיצד היא מסתיימת על ציווי, עד כד כך שאפילו מצרים הטמאים במ"ט שערי טומאה הבחינו ביד ה', כ"ש ישראל שבדידם הוא עובדא שיהיו מאמיני ה', והיכן נעלמה אותה דרגה של ראו על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, דרגת נביאי עליון יהפכו להיות כופרי ה' יכפרו בכל מראה עיניהם, לכך לא צריכה כלל אמונה אלא שכל פשוט של ראייה נכוחית של המצב, ההם אותם אנשים שזה עתה היו במעמד סיני לאחר הכנה של ממש הגיעו לקירבת ה' כל כך גדולה ששמח בה משה ולקצת מפרשים הביאה את משה לדחות על דעתו ביום את מתן תורה מרוב ההבחנה בדרגה אליה הגיעו ישראל רק מההכנה שהכינו את עצמם לקבלת תורה ועל כך נאמר אילו קירבנו למעמד סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו, ואף הסכימה איתו דעת עליון, היכן היא האותה דרגה, היכן השכל הפשוט שאפילו ילד לא יטעה בו האותו זהב שהיה מלפני שעה על אוזנם ההוא ה' המוציאם ממצרים, הוא מבחינת דבר שראוי לעובדו. **למעשה** אם אכן הם הדברים שהיו אין לך שטות גדולה מיזו ואין לך שוטים שכאלה, ואם כן אין אונס גדול מיזה ואנוס רחמנא פטריה והם בגדר של שוטים ולא רק שוטים קטנים אלא מחוסרי דעת, שלא ראויים לעמוד לדין וממילא שאין בהם צד של עונש לא מיניה ולא מיקצתיה. **עיין בכוזרי** שהסביר מה היה החטא והעמיד את הדברים על הצד שרצו לעשות חלופה למשה ממה שראו במעשה מרכבה ארבעה דמויות חקוקות על כיסא המרכבה ומהם אדם ומהם שור ועו' וזה מראייתם בקריעת ים מעשה שמים וא כן פני שור ועגל הינם חלופה לא רעה ומתאימה, למשה רבנו וכל זה מרצון כנה ואמיתי לעשות רצון ה' באמת ובתמים, משה האיש איננו ואנו אנה אנו באים הרגישו צורך להידבק בה' ומתוך כל עלו ניסו לעלות לדרגות שממיות עד מאוד והידמות לכיסא של מעלה ממש. אלא דא עקה שאם כן הם פני הדברים על מה בה העונש החמור שלצערנו עדיין לא מסתיים כל כך מהר, הרי כל מעשיהם לשם שמים ניחא אם טעו ולא מגיע שכר על כך, אלא מיכאן ועד להגדרה של עבודה זרה של כפירה בה' ניראה על כל פנים קצת קשה להסביר, ואם כן חזרה קושיה לדוכתא, מה החטא ומה פישרו ומדוע העונש כל כך חמור וקשה. **והביא הרה"ג אביגדור נבנצאל** בסיפרו על פרשת שבוע פרשת כי תשא כך. שאכן עם ישראל היו מזידים בדבר, ובמה הזידו. **הרי** שמשה טרם עלייתו להר סיני אמר לבני ישראל "והנה אהרון וחור עימכם מי בעל דברים יגש אליהם" (שמות כד יד). ואם כן היה להם את מי לשאול עם מי להתייעץ אהרון ממלא מקום משה ואחריו יהיה חור עד רדת משה מן ההר, ולכן לכל שאלה וטענה ומענה יש את מי לשאול והיה עם מי להיוועץ **אלא** שבחרו ישראל לנהוג אחרת על פי דעתם השטנה משל משה באופן נחרץ ביותר, הלכו לו לחור על העגל והרי חור מחה בהם והם לא אחרו לעשות והרגו אותו מיד על שלא הסכים איתם, ומיד פנו לו לאהרון "וירא אהרון **ויבן** מזבח לפניו" ודרשו חזל אהרון **הבין** את המצב מן הזבוח לפניו, וכאן הבין אהרון שאין אפשרות לעשות כלום עם העם וכל פעולה נגדית תוליד תגובה קשה, עוד **הסבירו שכל החטא והזדון שבו דווקא היה פגיעה ואי אמון בתלמידי חכמים.**

בהברכת שבת שלום ומבורך

הרב מיכאל להיאני

מלקט הנשמות

הכביש הצר התפתל בין ההרים בנוף הפראי של מחוז פרזנו (Fresno) בקליפורנייה. שני הבחורים שנסעו במכונית תהו אם זה הנתיב הנכון או שאולי תעו בדרך. פתאום ראו שלט קטן: 'לייקס'. זה המקום שחיפשו.

הם פנו בעקבות השלט וחיפשו נפש חיה או בית. לבסוף ראו בית לא גדול, ששימש משרד נדל"ן. הם נכנסו פנימה ושאלו היכן מתגורר מוריס פ'. לשמחתם, בעל המקום הכיר את האיש. הוא הנחה את הבחורים כיצד להגיע אל בית האיש.

זה היה בקיץ תש"ן (1990). שני הבחורים היו אפרים מינץ ולוי שם־טוב. הם למדו בישיבת חב"ד בלוס־אנג'לס, ובחופשת הקיץ יצאו לפעילות במחוז פרזנו, במסגרת תכנית 'המרכז לענייני חינוך'.

באותו בוקר התכוננו השניים לנסוע ליוסמיטי פארק, מקום טבע ונופש, השוכן בנוף מרהיב. הם תכננו להציב שם דוכן להנחת תפילין ולחלוקת עלונים, וקיוו לפגוש יהודים רבים.

בערב שלפני־כן נפגשו, כמנהגם, בביתו של ג'ק סול. הוא היה יהודי אמיד, בעל חברת אוטובוסים מצליחה, שהכיר את האזור ותושביו. ג'ק נחלץ בשמחה לסייע לשניים לאתר יהודים גם במקומות נידחים, ומדי ערב היו יושבים עמו ומעלים רעיונות לפעילות יום המחר.

באותו ערב אמר להם ג'ק: "באמצע הדרך המוליכה ליוסמיטי פארק מתגוררים מוריס פ' ורעייתו. הם יהודים. הוא עורך־דין בכיר שפרש לגמלאות, ובחר להתגורר בחיק הטבע. אולי תיכנסו אליהם, אך אל תאמרו שאני שלחתי אתכם...".

מצויידים בהדרכה שקיבלו במשרד הנדל"ן המשיכו השניים בנסיעה. הנתיב עבר בדרך עפר. מפעם לפעם נראה בית קטן בין העצים. לאחר נסיעה ארוכה הגיעו סוף־סוף ליעדם. הם דפקו על שער הבית שוב ושוב, אך לא בא כל מענה. כמעט ויתרו. עד שפתאום נפתח חלון בקומה השנייה ואישה שאלה: "מי שם?". השניים הציגו את עצמם כשליחי הרבי מליובאוויטש, ואמרו שהם מבקשים לשוחח עם בני הבית. האישה הזמינה אותם להיכנס.

שני הבחורים מצאו מולם בני־זוג מבוגרים. האיש התגלה כאדם שכלתן, אינטליגנטי מאוד. הוא שאל שאלות רבות על אמונה, יחסי דת ומדע ועוד, והשניים ניסו לענות כמיטב יכולתם. האישה הייתה חמה ולבבית, וניסתה להציע לאורחים כיבוד, שאותו דחו בנימוס מטעמי כשרות.

בסך־הכול זו הייתה פגישה מוצלחת, ובסופה אף השתכנע מוריס לקבוע מזוזה. שני הבחורים ראו בכך הישג גדול.

השניים חזרו אל הכביש כדי להמשיך בנסיעה אל הפארק, אולם במהרה נתקלו במחסום משטרתי. התברר שפרצה שרֵפה ביער ומחשש שהאש תתפשט הכביש נסגר. במקום לפעול בפארק בילו הבחורים את השעות בפקק. הם חזרו לפרזנו בתחושת אכזבה על יום שהלך לאיבוד.

השליחות הסתיימה. הבחורים חזרו לספסל הלימודים. כשישה חודשים לאחר מכן נסעו לקראת חג הפסח לניו־יורק, לחצר הרבי. במקום נאספו אורחים ושלוחים רבים, שבאו לציין את י"א בניסן, יום הולדתו של הרבי.

מספר אפרים: "ערב אחד ישבתי בהתוועדות שהתמשכה אל תוך הלילה. בשעה מאוחרת הלכתי לביתי. כמעט שכבתי לישון, כששמעתי פתאום את חברי לוי שם־טוב קורא לי מלמטה. ירדתי מיד כדי לשמוע מה 'בוער' לו לקרוא לי באמצע הלילה, ואף לגעור בו על הרעש שהוא מחולל.

"מצאתי את לוי נסער. הוא כאילו לא היה מודע לשעה המאוחרת. בהתרגשות רבה סיפר כי כמוני ישב גם הוא בהתוועדות, שבה דיבר השליח הרב יוסף־יצחק איטקין מפיטסבורג.

"בתוך הדברים השליח סיפר על זוג בעלי־תשובה שהצטרפו לקהילת חב"ד בפיטסבורג. יום אחד שפכה באוזניו האישה את ליבה. התברר שבעקבות התקרבותה ליהדות ונישואיה עם שומר תורה ומצוות ניתקו הוריה כל קשר עמה. הם כועסים מאוד על הצעד שעשתה ואף מסרבים לדבר איתה בטלפון.

"האישה אמרה כי אין בכוחה לשאת את המחשבה שהוריה מזדקנים ואינם מכירים כלל את נכדיהם.

"הרב איטקין סיפר שיעץ לה לכתוב לרבי. והנה, שבועיים אחרי שכתבה באו שני בחורים לבקר את הוריה בביתם. השניים ישבו ודיברו עמם ועשו עליהם רושם טוב מאוד. לאחר הביקור באו ההורים למסקנה, כי אם אנשי קהילתה של בתם הם בני־אדם נחמדים ובעלי חשיבה מפותחת כמו שני הבחורים, אין עוד סיבה להמשיך את הנתק. החליטו ההורים לבקר בבית הבת בהפתעה והמשפחה התאחדה מחדש.

"את הסיפור הזה מספר לי חברי לוי, ואז הוא תופס אותי בבגדי ואומר: 'אתה שומע? שאלתי את הרב איטקין מה שם המשפחה של ההורים. בהתחלה אמר שאין שום סיכוי שאכיר אותם, שכן הם מתגוררים בכפר רחוק ונידח בקליפורנייה. עכשיו לחצתי עליו עוד יותר לומר לי את שמם. ומה מתברר? אלה הם! אותם בני־זוג מבוגרים מהכפר לייקס שאותם ביקרנו באותו יום "מאכזב" של השליחות'!".

הרב אפרים מינץ הוא כיום שליח ומנהל 'מכון JLI ללימודי יהדות'. חברו הרב לוי שם־טוב משמש כיום שליח הרבי במישיגן. אבל את הסיפור הזה לא ישכחו לעולם.

לעילוי נשמת
הרב **יוסף שלמה טריקי** זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית **רחל טריקי** ע"ה
בת סימי ז"ל

פניני עונג שבת

פינחס וכוח הכישוף

'פינחס בן אלעזר... בקנאו קנאתי בתוכם', צריך להבין למה משה רבינו ע"ה לא קינא קנאת ה' אלא פינחס, כמו נגד החוטאים בחטא העגל, שנאמר 'ויקח את העגל אשר עשו וישרף באש ויטחן עד אשר דק ויזר על פני המים וישק את בני ישראל' (שמות לב, כ), מבאר **ה'בן לאשרי'** איתא **במסכת סנהדרין** שאמרה כזבי לזמרי כך אמר לי אבא בלק אל תשמעי אלא לגדול שבהם משה רבינו, ותמוה איך עלה בדעתו הנפסדה שמשה רבינו ע"ה יחטא, **ההסבר** כתב **הזוהר** שבלעם ובלק עיטרו בכשפים את כזבי, והמעיין שם יעמוד מרעיד על גודל תוקף כוחות הכישוף, וכדאיתא **במסכת עירובין** ג' דברים מעבירים את האדם על דעתו ועל דעת קונו **רוח רעה** כלומר **רוח הטומאה של כישוף**, וזו הייתה סכנה גדולה למשה רבינו, כי בשעה שעושים כשפים בשילוב עם ניסיון נלקח מהאדם כל מדרגותיו הרוחניות, ולכן לא התקרב משה לנקום נקמת ה', מכיון שהכשפים היו מכוונים במיוחד כנגדו, משא"כ פינחס שהכישופים לא היו מכוונים כנגדו היה יכול לנצחם ולנקום נקמת ה'.

אליהו הנביא וכוח הכישוף

בהפטרה **'ותשלח איזבל מלאך אל אליהו לאמור, כעת מחר אשים את נפשך כאחד מהם'**, צריך להבין למה פחד אליהו מאיזבל וברח מפניה והרי עשה בכוחו גדולות ונוראות, וכמו ששרף בהבל פיו את שר הצבא וחייליו שנאמר 'תרד אש מן השמים ותאכל אותך ואת חמשיך' שישרוף גם את איזבל, מבאר **ה'ברכה משולשת'** שאיזבל הייתה מכשפה גדולה שנאמר 'איזבל אמך וכשפיה הרבים', וכדאיתא **במסכת סנהדרין** למה נקרא שמם **כשפים** מלשון **כחש וכזב** שמכחישים פמליא של מעלה, וכתב **רש"י** שאפילו מי שנגזר עליו לחיות הם יכולים להמית אותו, וכמו שהעיד הכתוב על אחאב שהיה קרוב להיות בעל תשובה, אך השפעת הכשפים של איזבל הסיתוהו שנאמר 'ויהי כשמוע אחאב ויקרע בגדיו וישם שק על בשרו ויצום וישכב בשק, ויהי דבר ה' אל אליהו הראית כי נכנע אחאב מפני', וזהו שנאמר 'לא היה כאחאב אשר **התמכר לעשות הרע** בעיני ה' אשר הסיתה אותו איזבל אשתו **"התמכר" כעבד הנמכר** שאין לו דעה עצמית, ולכן ברח אליהו מאיזבל מכיון שהכשפים היו מכוונים במיוחד כנגדו.

בס"ד
בית הכנסת
תפארת דוד ושלמה
לעילוי נשמת דוד אילוז ע"ה ובנו שלמה אילוז ע"ה

בשורה טובה לאורייתא
בשעה טובה ומבורכת נפתח "כולל בוקר"
בבית הכנסת "תפארת דוד ושלמה" (אילוז)
רחוב מבצע ברוש שכונה ו' החדשה
בימים א'- ה': מהשעה 10:00 ועד השעה 13:00
ולאחר מכן תפילת מנחה.

בנשיאות רב העיר וראב"ד באר שבע
הרה"ג **יהודה דרעי** שליט"א

ובראשות הרה"ג **אלעזר ביטון** שליט"א
רב בית הכנסת והקהילה

מגיד השיעורים: הרב **עמרם דהן** שליט"א

הנושאים הנלמדים:
עין יעקב, בצור ירום, הלכה בענייני דיומא.
לפרטים נוספים: 055-6760001 הרב עמרם דהן

ברוכים הבאים לכבודה של תורה

שבת שלום

077-9155552 מס"ד